

Eesti Vabariigi Haridusministeeriumile
Haridus- ja Teadusminister hr Jaak Aaviksoo

Koopia: Eesti Õpetajate Liidule
Eesti Õpetajate Liidu esinaine Margit Timakov

Eesti Bioloogiaõpetajate Ühing (EBÜ) toetab uue õppekava edumeelsete ideede elluviimist, kuid väljendab tõsist muret seoses sellega kaasneva õpetaja suureneva töökoormuse eest tasustamata jätmisega või tasustamise ja materjalikulude kandmise jätmisega üksnes koolide praeguse eelarve koormaks.

Oleme seisukohal, et uue õppekava rakendamisega kaasneva õpetaja lisatöö tasustamiseks ja materjalikuludeks tuleb koolidele ette näha lisafinantseerimine.

A)

Uue õppekava rakendamisega pannakse õpetajatele taas suur lisakoormus - gümnaasiumiõpilaste uurimistööde/praktiliste tööde ning põhikooliõpilaste loovtööde juhendamine. Teatavasti peavad kõik gümnaasiumiõpilased tegema gümnaasiumi lõpetamiseks uurimistöö/praktilise töö, kõik põhikooliõpilased põhikooli lõpetamiseks loovtöö. Nende tööde juhendamine ja korraldamine, töö algallikatega, regulaarne suhtlemine õpilastega, osalemine mitmetes kollokviumites ja tööde kaitsmisel ning tööde retsenseerimine on suur õpetajale lisanduv koormus.

EBÜ ettepanek on:

- 1) arvestada ühe gümnaasiumiõpilase uurimistöö/praktilise töö juhendamisele kuluvaks ajaks ja õpetaja tasustamise aluseks 17,5 tundi (gümnaasiumi kursuse maht on 35 tundi).
- 2) arvestada ühe põhikooliõpilase loovtöö juhendamisele kuluvaks ajaks ja õpetaja tasustamise aluseks 8 tundi.

Koolidel on raskusi maksta õpetajatele uurimus- või praktiliste tööde ja loovtöödega kaasneva lisandunud töö eest kooli praeguse eelarvesumma piires. Koolidele pole saanud infot, millises mahus hakatakse sel puhul arvestama õpetaja tööd ning mille arvelt leida vastav töötasu.

Kõneldakse (kuid puudub HTM poolne kinnitus) 7 tunni tasust ühe juhendatud töö kohta. Lisaks märgime, et arvestuslik 7 juhendamistundi ühe töö kohta pole piisav, sest kaasnev töömaht ületab seda (nt üksnes paaril kollokviumil ja tööde kaitsmisel osalemine nõuab õpetajalt umbes sama palju töötunde; lisandub ju veelgi mahukam juhendamise- ja retsenseerimistöö). Alljärgnevates näidetes on see tundide maht siiski aluseks võetud.

Toome arvestusliku näited:

a) Linnakoolides õpetab õpetaja nn tavalist 35-tunnilist valikkursust 30-le (35) õpilasele ja saab X summa palka. Kõigi nende õpilaste (nt 30) uurimistöö juhendamine ühe kursuse palgaraha (X summa) eest pole võimalik, sest viie (5) õpilase eest peaks õpetaja saama juba kogu kursuse palgaraha (X) kätte. Kust võetakse palk ülejäänud 25 õpilase juhendamiseks? Antud näites kasvaks kooli palgakulud ühe kursuse kohta ca 6 korda. Seega, kui käsitleme õpilastöö juhendamist kursusena, peaks sama klassikomplekti jaoks eraldama kooli palgafondis 6 valikkursuse jagu töötasu. Koolil seda raha pole või tuleb leida millegi muu

(teiste vajalike valikainete?) arvelt. Niisugune õpilase valikute vähendamine läheks aga vastuollu uue õppekava põhimõtetega.

b) Oletame, et gümnaasiumis on 140 uurimistööd/praktilist tööd tegevat õpilast (4 klassiparalleeli, 35 õpilast klassis). Tavalise valikkursuse läbiviimiseks kulub koolil siis 4 kursuse jagu õpetaja palgaraha, 1/2 rühmades 8 kursuse jagu. Kui õpetajale makstaks ühe uurimistöö juhendamise eest 7 tunni tasu (nagu märkisime, pole see töömahtu arvestades piisav), st 5 õpilase juhendamise eest ühe kursuse tasu, on kooli kulu: $140/5 = 28$ kursuse mahus. Mille arvelt peaks kool leidma vähemalt 20 kursuse õpetamise raha?

- Mis vormis ja mahus, mis tasumääraga ja mille arvelt nähakse õpetaja tasustamist juhendamistöö eest?

B)

EBÜ näeb uue õppekava rakendamisega kaasnevat ka teist probleemi: uurimusõppe ja praktiliste tööde laialdasem tulemuslik läbiviimine. Oleme niisuguse kaasaegse õppe poolt, kuid loodusainete õpetajate töökoormust on selle nõudega tublisti suurendatud. Praktiliste töödega kaasneb näiteks materjalide otsimine ja säilitamine, loodusest korjamine või poest ostmine; õppevahendite korrashoid; katsevahendite ettevalmistus ning tunni nn tagajärgede kõrvaldamine (vahendi rikkimine, hooldus, laboranditöö nõude pesul ja korrashoiul jms); töölehtede ja nt hindamismudelite koostamine senisest suuremas mahus jms. Samuti on suure hulga õpilastega praktiliste tööde läbiviimine vähem turvaline ja vähem efektiivne (õpetaja ei jõua kõigini).

Oleme seisukohal, et uurimusliku õppe ja praktiliste tööde tulemuslik läbiviimine nõuab suurte klassikomplektide puhul rühmatunde või kahte õpetajat korraga klassis. Uurimusliku õppe ja praktiliste tööde kaasaegne läbiviimine kasvatab kooli regulaarseid kulusid (nt katsematerjalide ost igal õppeaastal paljudele klassidele).

- Mille arvelt peaks kool leidma lisandunud rühmatundide õpetajatele tasu (teiste õppeainete – kehaline kasvatus, keelerühmad jt - rühmatundide arv ju ei vähene)? Kuidas kavatakse kompenseerida katsematerjalide senisest suurema vajadusega kaasnevad kulud?
- Praktiliste tööde läbiviimise ja uurimusliku õppega kaasneva lisatöö tõttu teeb EBÜ ettepaneku arvestada loodusainete õpetaja normkoormuseks nädalas ca 80% teiste õppeainete õpetaja normkoormusest.

Ootame kirjalikku vastust.

Lugupidamisega

Eesti Bioloogiaõpetajate Ühingu nimel
EBÜ juhatus

Aiki Jõgeva
EBÜ president